

PREEK BIJ HEILIG VORMSEL

H. Franciscus, Haarlem,

8 november 2015

Lezingen: Leviticus 19:1-2, 9-18; Marcus 12:28-34

Dick Schoon, bisschop van Haarlem

“De zondag van het grootste gebod” staat er in ons kerkboek bij de zondag van vandaag, naar de vraag die een schriftgeleerde uit de evangelielezing aan Jezus stelt. Dat komt vandaag goed uit, want we vieren straks het heilig vormsel van Dorenda, Marjolein en Johannes. Het grootste gebod, oftewel: wat is het belangrijkste in je leven?

Om eerst maar even met die schriftgeleerde te beginnen – op de vormelingen kom ik zo terug. Een schriftgeleerde in de bijbel is iemand die goed thuis is in de wet van Mozes. Waarom komt die aan Jezus die vraag stellen? Zou het het antwoord niet zelf al weten? Het is een beetje alsof je Geert Wilders vraagt of hij tegen vluchtelingen is, of dat je onze premier zou vragen of voor de vrije markt is. Kortom: het is vragen naar de bekende weg. Zou er iemand in Jezus’ tijd zijn die het grootste gebod niet kent? “Hoor Israel, de Heer is onze God, de Heer is één” is het centrale gebod uit de wet van Mozes, uit het boek Deuteronomium. Elke Jood heeft deze tekst in de mesouza, het kokertje aan de deurpost van zijn huis; elke Jood heeft die tekst in het doosje dat aan zijn gebedsriemen zit en dat hij op zijn voorhoofd bindt bij het bidden in de synagoge; elke Jood kent die tekst. Waarom komt de wetsgeleerde dat dan aan Jezus vragen?

De evangelist Marcus vertelt dat de wetsgeleerde Jezus had horen discussiëren met de Sadduceeën. Die discussie ging inderdaad direct aan onze lezing van vanmorgen vooraf. Waarover ging die? Over de opstanding uit de doden. De Sadduceeën kwamen Jezus een strikvraag stellen, over de opstanding van een vrouw die gedurende haar leven met zeven mannen had geleefd. Als die nu zouden opstaan, van welke van de zeven mannen zou zij dan de vrouw zijn? Dat was bedoeld als een strikvraag, omdat de Sadduceeën helemaal niet in de opstanding uit de dood geloofden. En ze probeerden Jezus nu uit met dat rare voorbeeld. Jezus had niet direct geantwoord, maar een tegenvraag gesteld, namelijk of zij de Schriften en de kracht van God wel kenden. En vervolgens had Jezus uitgelegd dat er bij de opstanding uit de doden geen trouwen of getrouwd zijn meer was, maar dat mensen dan engelen van God zouden zijn. En verder: God was een God van levenden, niet van doden. Wat Jezus met dit antwoord bedoelde was zoveel als: de opstanding van de doden is zaak van God alleen, dat wil zeggen dat de dood zoals wij die meemaken in ons aardse bestaan, voor God niet het eindpunt van het menselijke leven is; bij God is er een toekomst over alle grenzen van het denkbare heen, voor levenden en voor doden. Dat is alles. En hóe dan dat alles plaatsvindt, of hoe er precies uitziet, laat dat maar God over. En jij, mens, leef je aardse leven naar zijn geboden, en die zijn wat we vanochtend hoorden: heb de Heer je God lief met alles wat je hebt en bent, en beschouw je naaste als je gelijke, niet meer en niet minder. Zo houd je je dan bezig met het rijk van God hier onder de hemel, hier op aarde, en laat de rest in goede vertouwen aan God over.

En nu onze vormelingen. Wat is voor hen het grootste gebod? Ze doen alledrie dit jaar eindexamen van hun middelbare school. Het belangrijkste voor hen lijkt dus nu: eerst dat examen halen en dan verder met de opleiding die ze willen gaan doen, Johannes in het theater, Dorenda in de medische techniek en Marjolein als industrieel ontwerper. Mooie plannen, waarvan we hopen dat ze ook werkelijkheid worden. Maar waarom dan toch dat vormen vanochtend? Toen ik ze vroeg wat voor hen belangrijk was in geloof en kerk, antwoordden ze eigenlijk alledrie hetzelfde: het is de gemeenschap van mensen die ze al zo ongeveer hun hele leven, mensen die naar elkaar omzien, jong en oud, rijk en arm, die de hoogte- en dieptepunten van het menselijke leven met elkaar delen. Dat is een compliment voor u, gemeente van Haarlem. Maar als je er nog even over nadenkt, begrijp je ook de opgave van een gemeenschap van christenen, zoals wij die als kerk proberen te zijn. Want om ons heen is het helemaal niet zo vanzelfsprekend dat mensen voor elkaar zorgen. Als je de weerstand en soms het geschreeuw hoort tegen de opvang van mensen die hier hun heil komen zoeken, krijg je eerder de indruk dat het ieder voor zich is – en dan hopelijk God voor ons allen. Als je de macht ziet van de economie waaraan de waarde van een mens wordt afgemeten, dan begrijp je hoe belangrijk het is, dat er een tegengeluid gehoord wordt – dat van de christenen, die zeggen dat elk menskind een kind van God is en dat al die mensen samen bedoeld zijn om met elkaar één grenzeloze gemeenschap te vormen. Voor die gemeenschap kiezen drie jonge

mensen vanochtend.

Als wij hun zo dadelijk het vormsel toedienen, bidden we dat Gods Geest hen mag sterken. Het woord 'vormsel' heeft te maken met vroom zijn – en dat is niet een kwezelachtigheid, waarbij je de hele dag op je knieën ligt te bidden, maar een soort standvastigheid tegen alle stormen van onze wereld in. Vroom zijn betekent vaststaan in je geloof, dat God deze wereld heeft geschapen, dat hij de levensweg van mensen leidt, bij hoogtepunten, maar ook bij dieptepunten, dat hij jouw leven leidt naar zijn toekomst van vrede. Want dat is het uiteindelijke doel van ons geloof: Gods koninkrijk waar recht en gerechtigheid worden gedaan aan alles wat leeft. Ik hoop van harte dat jullie, Johannes, Dorenda en Marjolein, de kracht van dat geloof zullen merken in jullie leven, juist op momenten waarop het erom spant of als je voor een beslissende keuze staat. Vertrouw dan op God, want hij is die je wegen leidt, nu en tot in zijn eeuwigheid. Amen.